

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра музичної україністики та народно-інструментального мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ТЕАТРАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітня програма «Культурологія»

Спеціальність 034 «Культурологія»

Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»

Кваліфікація – Доктор філософії з культурології

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5 від “4” січня 2024 р.

I. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Теорія та історія театральної культури
Рівень вищої освіти	третій, доктор філософії
Викладач	Кукуруза Надія Вікторівна
Контактний телефон викладача	+3805024997
E-mail викладача	nadiia.kukuruza@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очна, вечірня, заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться шляхом листування через електронну пошту та в індивідуальній формі

2. Анотація до до навчальної дисципліни

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Теорії та історії театральної культури» складена відповідно до освітньо-професійної та навчального плану програми підготовки аспірантів. Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинні опанувати аспіранти відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Теорії та історії театральної культури», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень аспірантів.

Курс є дисципліною театрално-культурологічної спрямованості й опирається на знання, отримані при вивченні циклу теоретичних дисциплін («Культурологія», «Історія українського театру», «Історія зарубіжного театру», «Історія України», «Українська художня культура», «Філософія» та ін.), які допомагають виробити моральні, естетичні та художні позиції майбутніх фахівців. історії театру, основ акторської і сценічної майстерності, організації та методики проведення шоу-проектів. В результаті освоєння курсу в аспірантів формується теоретико-методологічні основи теорії та історії культури, вони отримують практичні навички аналізу театрознавчих досліджень, і таким чином підвищують свій загальноосвітній і культурний рівень.

Курс розглядає загальні закономірності розвитку театральної культури; витоки театального мистецтва, його зв'язок з соціокультурними явищами епохи, роль театру в житті людей. Залучення аспірантів до багатства знань про виникнення, становлення та розвитку світового театального мистецтва – від античності до нашого часу, у всьому різноманітті художніх процесів минулого і сьогодення – важлива складова підготовки науковця.

3. Мета і цілі навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Теорія та історія театральної культури» розглядає закономірності перебігу світового театального процесу, провідні тенденції та специфічні риси національних театрів. Вона передбачає глибоке вивчення аспірантами історії театральної культури від античних часів і до нашого часу, а також розглядає діяльність видатних театральних митців – режисерів, акторів, драматургів, сценографів.

Вивчення курсу «Теорія та історія театральної культури» для аспірантів проводять на другому році навчання, у третьому навчальному семестрі. Матеріал аудиторних занять

(лекційних і семінарських) поділено на два змістові модулі. Модуль № 1 включає питання теорії театральної культури, визначення естетичної природи і соціокультурної функції театрального мистецтва, а також історію театральної культури зарубіжного театру. У змістовому модулі № 2 вивчається історія української театральної культури. Серед основних тем, з якими ознайомлюють аспірантів у вступній частині курсу «Теорія та історія театральної культури» є такі: «Теорія ритуального походження театру», «Сакральні начала театральної культури античності. Організаційні форми античного театру та його вплив на світову культуру», «Поняття пафосу і катарсису як театральні категорії», «Драма і театр. Драма як вид тексту», «Співвідношення текстового, драматичного, сценічного та ігрового просторів у виставі», «Театр драматичний і театр музичний. Театральні жанри», «Антропологія і соціологія театру. Театр як середовище (environment)», «Епічний театр Брехта: теорія, практика, вплив на розвиток світової театральної культури», «Теорія «пластичного театру» Теннесі Уільямса», «Теорія символістського театру М. Метерлінка», «Театр Кабукі, його історія і теорія», «Теорія «образного перетворення» Леся Курбаса», «Сучасний європейський театральний процес як один із сегментів contemporary art», «Пошуки української режисури 1990–2000-х у контексті розвитку світового театру» тощо. Вступна частина курсу «Теорія та історія театральної культури» дає змогу аспірантам глибоко засвоїти теоретичні засади театральної культури, простежити найбільш помітні явища в історії світового театру в умовах розвитку людської цивілізації, виявити основні причини виникнення і розвитку театру, а також головні тенденції еволюції театрального мистецтва у всіх його проявах.

Історична частина курсу «Теорія та історія театральної культури» дає важливі знання аспірантам і дозволяє їм засвоїти комплексні відомості власне про історію українського і зарубіжного (Східного і Західного) театру, драматургію й акторську майстерність, про особливості та основні риси європейського християнського типу культури, який вплинув на розвиток театру, про стан театрального мистецтва за його історичною типологією. Основні теми, з якими ознайомлюються аспіранти – «Теорія та історія театральної культури». «Сакральні джерела театральної культури античності. Організаційні форми античного театру та його вплив на світову культуру», «Театр в європейській культурі Середньовіччя: релігійні передумови народження; жанрова система; вплив на розвиток світового театру», «Театральна культура доби Відродження та її вплив на культурно-мистецькі процеси Нового та Новітнього часів», «Театр і театральність доби Просвітництва: основні концепції, жанри», «Культурно-естетичні домінанти епохи Романтизму в осмисленні теоретиків і практиків сцени», «Сценічні форми українського «театру корифеї» у часовій ретроспективі та перспективі», «Режисерська та акторська школа Леся Курбаса, їхнє значення для подальшого розвитку вітчизняної театральної культури», «Політичні та філософсько-естетичні орієнтири європейського та американського театру середини ХХ ст.», «Модернізм і авангардизм: історія і зміст понять, основні ознаки, постаті і форми у кіно і театрі ХХ ст.» та ін.

Цілями вивчення курсу є використання аспірантами отриманих знань в царині історії і теорії театральної культури в роботі над дисертацією, в дальших наукових дослідженнях, а також у педагогічній практиці; підготовка та формування професійного дослідника, озброєного сучасними театрознавчими і культурологічними методами аналізу різноманітних явищ театральної культури.

Завдання курсу – дати уявлення про основні напрямки розвитку світового і українського театрального мистецтва і його взаємозв'язках з іншими видами мистецтва, позначити проблематику театрознавчих досліджень, як в царині теорії театру, так і в царині практики, навчити аспірантів використовувати отримані знання в роботі; відтворити логіку театрального процесу в Україні у всій складності сценічних і соціокультурних проблем; визначити основні тенденції розвитку українського театру; визначити органічні самобутні риси (особливості) вітчизняної театральної культури. У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен володіти такими

знаннями:

- мати передові концептуальні та методологічні знання з Культурології та на перетині різноманітних гуманітарних наук, синтезувати їх у межах наукової спеціальності, в контексті власного дослідження;
- впорядкувати філософсько-теоретичні засади сучасного культурологічного пізнання; сучасного наукового дискурсу; усвідомлювати власну професійно-наукову ідентичність дослідника-культуролога;
- встановлювати міждисциплінарні зв'язки між блоками гуманітарних, культурно-історичних, мистецтвознавчих дисциплін та вільно володіти міждисциплінарною методологією наукового пізнання;
- вільно володіти фаховим поняттєво-категоріальним апаратом.

Уміннями:

- здатність до критичного абстрактного мислення, зокрема, вміння застосовувати його до аналізу результатів власного наукового дослідження, наукової новизни, теоретичного, практичного, аксіологічного та світоглядного значення;
- здатність до пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел;
- вміння з нових дослідницьких позицій формулювати методологічну базу власного наукового дослідження, усвідомлювати його актуальність, мету і значення для розвитку інших галузей науки, національної та світової культури;
- здатність проводити власні оригінальні наукові дослідження, які містять наукову новизну, мають важливе теоретичне і практичне значення в сучасному українському та світовому культуротворчому процесі.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність продукувати нові ідеї, ціннісно-світоглядно усвідомлювати їх, розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності культуролога-дослідника, культуролога-практика.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері музичного мистецтва на основі системного наукового та загальнокультурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК02. Здатність працювати в міжнародному контексті

Фахові компетентності:

СК01: здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у культурології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках в різних галузях гуманітарних наук;

СК02: здатність застосовувати новітні культурологічні концепції щодо пояснення сучасних культурних явищ і процесів;

СК03: здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, наукометричні бази даних та інші електронні ресурси,

Спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності;

СК04: здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті, знати та розуміти діяльність профільної кафедри (розподіл функціональних обов'язків розподіл педагогічного навантаження, місце кафедри у системі науково-дослідної роботи інституту та університету);

СК05: здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в культурології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їх реалізації;

СК06: здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності;

СК07: здатність до побудови тлумачно-інтерпретативних схем культурологічного наративу з використанням існуючих та власних теоретичних моделей в культурологічному дискурсі, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань;

5. Організація навчання курсу

5. Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття			
лекції		20	
практичні заняття		10	
самостійна робота		60	
Ознаки навчальної дисципліни			
Спеціальність	Курс (рік навчання), семестр	Нормативний / Вибірковий	
034 Культурологія	2, семестр 3	Вибірковий	
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	Заняття практичн е	сам. роб
Тема 1. Походження театру. Взаємозв'язок і взаємовплив історії та теорії театру. Методологія вивчення історії світової і вітчизняної культури. Історична типологія театральної культури. Місце і значення театральної критики в осмисленні історичного і сучасного процесу театального розвитку.	2	1	4
Тема 2. Театральна культура Східного театру. Походження театру на Сході. Театр країн Південно-Східної Азії. Спільність художньо-театральних культур країн Південно-Східної Азії.			4
Тема 3. Театральна культура Античного періоду. Походження театру Стародавньої Греції і Стародавнього Риму. Театр класичної Греції. Драматургія Есхіла, Софокла, Еврипіда, Аристофана. «Поетика» Аристотеля. Театр епохи Римської Імперії. Трагедії Луція Аннея Сенеки. Основні жанри театру епохи Римської імперії.	2	1	4

<p>Тема 4. Театральна культура епохи Середньовіччя.</p> <p>Театр епохи Середньовіччя. Народні витоки середньовічного театру. Становлення і розвиток світського театру – фарс, соті, мораліте. Еволюція релігійної драми і театру. Розвиток міської драми. Середньовічна світська драматургія. Кінець середньовічного театру.</p>			4
<p>Тема 5. Театральна культура епохи Відродження.</p> <p>Формування світської гуманістичної культури Високого Відродження. Італійський театр. Ренесансний театр Італії. <i>Commedia dell'arte</i>. Іспанський театр. Творчість Вільяма Шекспіра. Драматургія Бена Джонсона, Френсіса Бомонта і Джона Флетчера. Театр і акторське мистецтво. Творчість Річарда Бербеда.</p>	2	1	4
<p>Тема 6. Театральна культура XVII сторіччя.</p> <p>Формування французького професійного театру XVII сторіччя. Драматургія П'єра Корнеля, Жана Расіна, Ж.-Б. Мольєра. Формування французької національної опери – ліричної трагедії. Заснування в Парижі оперного театру. Театр і акторське мистецтво. Театр «<i>Comédie-Française</i>» – перший у світі національний театр. Німецький театр XVI-XVII ст.</p>			4
<p>Тема 7. Театральна культура епохи Просвітництва.</p> <p>Основні ідеї Просвітництва. Англійський театр. Драматургія: Вільям Уїчерлі, Вільям Конгрів, Джон Ванбру, Джордж Фаркер. Театр і акторське мистецтво: Девід Гаррік. Французький театр. Драматургія. Дені Дідро – теоретик і практик театру. Творчість Бомарше. Театр і акторське мистецтво Франції XVIII сторіччя. Італійський театр. Гольдоні та італійська «опера буф». Драматургія Карло Гоцці. Німецький театр. Драматургія Гете і Шиллера. Театр Північно-Американських Сполучених Штатів.</p>			4
<p>Тема 8. Світова театральна культура XIX сторіччя.</p> <p>Художні напрямки. Нові художні тенденції в драматургії і театрі 50–60-х років XIX сторіччя. Французький театр. Драматургія і театр епохи</p>	2	1	4

<p>Французької революції. Виникнення водевілю. Драматургія, театр і сценічне мистецтво 1820-1860-х років. Творчість Шарля Гуно. Жорж Бізе. Творчість Жака Оффенбаха. Англійський театр. Драматургія: Джордж Гордон Байрон. Німецький театр. Австрійський театр. Італійський театр. Музичний театр Італії епохи Risorgimento. Іспанський театр. Театр і акторське мистецтво.</p>			
<p>Тема 9. Європейське сценічне мистецтво на зламі XIX-XX сторіч.</p> <p>Художні напрямки XIX–XX сторіч та їх коротка характеристика. Утвердження режисури, як важливого чинника театрального розвитку. Французький театр. Еміль Золя. Драматургія Гюстава Флобера, Ромена Роллана. Актори Сара Бернар, Коклен-старший. Бельгійський театр. Драматургія Еміля Верхарна. Скандинавський театр. Німецький театр. Австрійський театр. Музичний театр Австрії. Діяльність Йоганна Штрауса. Англійський театр. Драматурги: Оскар Уайльд, Бернард Шоу, Джон Голсуорсі. Іспанський театр. Італійський театр. Музичний театр Італії. Ірландський театр.</p>	2	1	2
<p>Тема 10. Театральна культура зарубіжжя XX – початку XXI сторіччя.</p> <p>Основні тенденції розвитку театру в XX сторіччі. Режисерський театр. Театральні системи XX сторіччя. Театр і нові технології мистецтва. Театр і кіно. Театр і телебачення. Театр і мультимедіа. Міжнародні театральні зв'язки. Французький театр. Англійський театр. Німецький театр. Експресіонізм в німецькому театрі. Теорія і практика Бертольта Брехта. Австрійський театр. Італійський театр. Іспанський театр. Драматурги: Федеріко Гарсія Лорка, Алехандро Касона. Театр США. Юджин О'Ніл – «батько американської драми». Ернст Гемінгвей, Теннесі Вільямс. Еволюція драматургії, акторського мистецтва та режисури у XX сторіччі. Сучасний зарубіжний театр. Театральний пост-модернізм. Театральна культура початку XXI сторіччя. Поетика «нової драми». Театральні пошуки Єжи Гротовського, Різноманіття театральних пошуків сучасних режисерів. Основні напрямки розвитку сучасного</p>			4

театру.			
<p>Тема 11. Витоки українського театру.</p> <p>Джерела національного театрального мистецтва. Зародження театрального мистецтва у слов'ян дохристиянської доби. Театральні елементи в іграх та обрядах слов'ян. Обряд «Маланка», його основні персонажі. Драматичні елементи у піснях купальського та хліборобського циклів. Скоморохи – професійні артисти часів Київської Русі та пізнього середньовіччя. Мистецтво скоморохів як елемент княжого побуту в Київській Русі (друга половина XIII – перша половина XVII ст.). Театральні вистави та синкретизм мистецтва скоморохів.</p>	2	1	2
<p>Тема 12. Український театр доби ренесансу (початок XIV– перша половина XVII сторіччя).</p> <p>Суспільно-політичні та історичні обставини розвитку української культури. Початок лялькового театру. Подальший розвиток скомороського руху. Виникнення шкільного театру (остання чверть XVI ст.).</p> <p>Новаторство українського театру доби бароко. Початки українського шкільного театру в Галичині. Українська духовна драма – містерія. «Слово о збуренню пекла» Я. Гаватовича як один із ранніх зразків старовинної української драми. Ярмаркові вистави. Інтермедії. Фарс. «Трагедія руська». Значення шкільного театру в справі розвитку української театральної культури.</p>	2	1	2
<p>Тема 13. Український театр XVII-XVIII ст. – театр козацького бароко.</p> <p>Мистецький побут України XVII-XVIII сторіч. Основні жанрові різновиди театрального мистецтва доби «українського барокко» – шкільна драма і вертеп. Зародження світського театру. Кріпацькі театри та їхній репертуар. Початки українського аматорського театру Перша домашня вистава в будинку І. Миклашевського. Аматорські групи в Харкові, Полтаві, Ніжині, Києві, Одесі, Кременчуці. Діяльність театрального гуртка в Київському університеті. Виникнення професійних театральних труп. Перші постійні театральні приміщення у</p>			4

Львові, Дубно. Перша професійна театральна трупа в Україні – Харківський вільний театр.			
<p>Тема 14. Український театр ХІХ сторіччя.</p> <p>Мистецтво театру в Україні ХІХ ст. Національно-етнографічний характер українського театру. Професійні театри у Києві, Одесі, Полтаві. Драматургія І. П. Котляревського та Г. Ф. Квітки-Основ'яненка. Актори М. Щепкін і К. Соленик. Т. Г. Шевченко і театр. Дискримінація російського царизму щодо українського театру. Театр корифеїв. Діяльність М. П. Старицького, І. К. Карпенка-Карого, М. К. Садовського, М. К. Заньковецької. Театр Руської Бесіди) – перший український професійний театр (1864–1924). Репертуарна політика театру – водевілі, мелодрами, оперети, перекладні п'єси західно-європейських драматургів й українська побутова драма. Зарубіжна драматургія на сцені театру.</p>	2	1	4
<p>Тема 15. Театральна культура України ХХ сторіччя.</p> <p>Перший стаціонарний український театр у Києві. Професійний театр «Руської бесіди» у Львові. Модерний український театр «Березіль» Леся Курбаса і Гната Юри. Формування першої української режисерської школи. «Монументальний театр» Володимира Блавацького. Український театр в Галичині першої третини ХХ ст. Український театр 1940–1980 рр.: від утвердження до кризи «соціалістичного реалізму». Театральні процеси в середовищі української діаспори 2 пол. ХХ ст. Український драматичний театр 40-60-х років ХХ сторіччя. Український театр 1970–1980 рр. Український театр 1990-х років у пошуках сучасної моделі національної культури. Діяльність провідних театрів України: в Києві, Львові, Харкові. Івано-Франківську. Основні тенденції розвитку жанрів українського музично-драматичного театру кінця ХХ – початку ХХІ сторіччя.</p>	2	1	4
<p>Тема 16. Український театр періоду Незалежності.</p> <p>Український театр в системі національної культури. Проблеми розвитку української культури у контексті глобалізації та ідеології глобалізму. Мережа театрів в Україні на початку Незалежності. Міжнародні театральні фестивалі. Розвиток</p>	2	1	2

<p>театрального мистецтва у другій половині 80 – на початку 90-х років. Новаторська діяльність режисерів. Європейська естетика у творчості українських режисерів. Діяльність недержавних культурно-мистецьких організацій. Визначні прем'єри 1994 року. Театральні фестивалі. Всеукраїнські фестивалі театрів для дітей та юнацтва: Лауреати національної премії України ім. Т. Шевченка в галузі театрального м-ва. Перспективи розвитку української театральної культури у сучасних умовах. Новітні тенденції розвитку українського театру. Роль театрального мистецтва періоду російсько-загарбницької війни в Україні.</p>			
<p>Тема 17. Театральна культура Прикарпаття періоду Незалежності.</p> <p>Мережа професійних і аматорських театральних закладів Івано-Франківщини періоду Незалежності. Перші театральні постановки періоду Незалежності – вистави режисера-новатора І. Бориса. Театральна творчість В. Нестеренка. Сценічні твори Р. Держипільського. Лауреати обласної премії імені Віталія Смоляка в галузі театрального мистецтва. Творчість Д. Чиборака. Історія Івано-Франківського академічного обласного театру ляльок імені Марійки Підгірянки. Сценічні постановки Я. Грушецького і В. Підцерковного. Мережа та діяльність аматорських драматичних колективів Прикарпаття. Народні театри Івано-Франківщини та їх репертуар. Організація театральної освіти на Прикарпатті. Театральні педагоги Прикарпаття. Перспективи розвитку українського театру на Прикарпатті.</p>			4
ЗАГ.:	20	10	60

6. Система оцінювання курсу	
Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: <ul style="list-style-type: none"> • практичні: 30% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30; • модулі: 20 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20; • залік: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. Підсумкова максимальна кількість балів 100. Форма контролю: залік Оцінювання курсу здійснюється за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.
Лекційні і практичні заняття	Проводяться в аудиторії з наявністю медіа-апаратури (комп'ютер, відео-проектор, екран). Вивчення курсу потребує використання загально вживаних програм і операційних систем, доступу до мережі Інтернет.
Самостійна робота	Для самостійної роботи аспірантів пропонується опрацювання додаткової літератури з питань курсу, ознайомлення із аудіо- та відеоматеріалами.
Підсумковий контроль	Залік.
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні допуску до заліку враховуються навчальні досягнення аспірантів (бали), набрані на поточному опитуванні під час аудиторних годин, при виконанні завдань для самостійної роботи.
7. Політика навчальної дисципліни	
<p>Академічна доброчесність. На початку вивчення курсу викладач знайомить аспірантів з основними пунктами Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника про академічну доброчесність, відповідно до якого і здійснюється навчальний процес.</p> <p>Передбачається, що аспіранти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p> <p>Очікується, що роботи аспірантів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших аспірантів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі аспіранта є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані під час поточного оцінювання (практичні заняття), самостійній роботі та бали підсумкового іспиту. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність аспіранта під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Неформальна освіта: регулюються Положенням про визнання результатів навчання,</p>	

здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Відвідання занять є важливим складником навчання. Очікується, що всі аспіранти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Аспіранти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку аспіранти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку аспіранти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Аспіранти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Аристотель «Поетика». Харків : Фоліо, 2018. 154 с.
2. Антонович Дмитро. Триста років українського театру 1619–1919. Львів : ЛНУ, 2001. 271 с.
3. Антонович, Д. Український театр. Українська культура: лекції за ред. Д. Антоновича. Київ: Либідь, 1993. 592 с.
4. Арто А. Театр і його двійник. Видавництво Жупанського, 2021. 280 с.
5. Бальме К.. Вступ до театрознавства. Львів : ВНТЛ-Класика, 2008. 269 с.
6. Барба Є. Паперове каное: путівник по театральній антропології. Пер. з англ. М. Шкарабан. Львів : Літопис, 2001. 288 с.
7. Варнеке Б. В. Античний театр. Харків ; Київ : Держ хид-во України, 1929. 164 с.
8. Васильєв Є. М. Сучасна драматургія: жанрові трансформації, модифікації, новації: монографія. Луцьк : ПВД «Твердиня», 2017. 532 с.
9. Веселовська Г. Сучасне театральне мистецтво: навч. посібник. Київ, 2014. 142 с.
10. Веселовська Г. І. Український театральний авангард. Київ: Фенікс, 2010. 392 с.
11. Волицька І. В. Театральні елементи в традиційній обрядовості українців Карпат кінця XIX–початку XX ст. : монографія; АН України, Ін-т народознавства. Київ: Наук. думка, 1992. 139 с.
12. Вороний, М. Український театр під час революції. Театр і драма: зб. критич. ст. з обсягу театр. мистецтва і драм. літ. Київ: Волосожар, 1913. С. 293–304.
13. Гайдабура, В. Сценічне мистецтво в Україні періоду німецько-фашистської окупації (1941-1944). Український театр XX століття : монографія. Київ: ЛДЛ, 2003. С. 321–341.
14. Гринишина М. Театральна культура рубежу XIX–XX століть: реалізм, дискурс. Київ: Фенікс, 2013. 343 с.
15. Гринишина, М. Український театральний абсурдизм 1980-х – 1990-х років: Нариси з історії театального мистецтва України XX століття. Київ: Інтертехнологія, 2006. С. 867–887.
16. Гротовський Є. Театр. Ритуал. Перформер. Львів: Літопис, 1999. 185 с.
17. Дмитрова Л. Підручна книга з історії світового театру. Л. : Державне видавництво України, 1929. 471 с.
18. Залеська Онішкевич Лариса М. Л. Текст і гра. Модерна українська драма. Львів: Літопис, 2009. 472 с.
19. Історія українського театру. У 3 т. / НАН України, ІМФЕ імені М. Т. Рильського. Київ, 2017. Т. 1. Від витоків до XX ст. 668 с.
20. Кисіль, О. Г. Український театр: популярний нарис історії українського театру. Київ: Книгоспілка, 1925. 178 с.
21. Клековкін О. Ю. Блазні Господні: Нарис історії Біблійного театру. К.: «АртЕк», 2006.

352 с.

22. Клековкін О. Історіографія театру: Напрями. Школи. Методи. Постаті: навч. посіб. Київ : АртЕк, 2017. 336 с.
23. Клековкін О. Сакральний театр: Генеза. Форми. Поетика. К. : Київ. держ. ін-т театр. мистец. ім. І.К.Карпенка-Карого, 2002. 272 с.
24. Курбас Лесь. Філософія театру. Харків-Київ : Видавець Олександр Савчук ; Видавництво «Основи», 2022. 920 с.
25. Максименко С. Український театр у Львові в період німецької окупації (1941–1944). Львів, 2015. 328 с.
26. Макс Райнгардт: Я лише театроман / Max Reinhardt. Ich bin nichts als ein Theatrmann. Briefe, Reden, Aufsätze, Interviews, Gespräche, Auszüge aus Regiebüchern, herausgegeben von Hugo Fetting, Berlin 1989. Переклад з нім. В. Кам'янець. ЛНУ ім. І. Франка, 2015. 184 с
27. Оскар Г. Броккет, Франклін Г. Гільді. Історія театру (10-те видання) / Пер. з англійської: Тетяна Дитина, Назар Козак, Ганна Лелів,, Галина Сташків. Львів: Літопис, 2014. 730 с.
28. Паві П. Словник театру. Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2006. 640 с.
29. Станішевський, Ю. Український театр кінця XIX – початку XX століть: проблеми синтетичної природи і становлення національного режисерського мистецтва. Нариси з історії театрального мистецтва України XX століття. Київ: Інтертехнологія, 2006. С. 11–82.
30. Станішевський, Ю. Український театр у перші повоєнні десятиліття. Нариси з історії театрального мистецтва України XX століття. Київ : Інтертехнологія, 2006. С. 501–532.
31. Театр: історія, теорія, практика. Збірник статей / Problemy teorii dramatu i teatru. Том 1. Dramat. Том 2. Teatr. Wybór i opracowanie Janusz Degler. Wrocław, 2003. Переклад з пол. Львів, 2013. 204 с.
32. Кисельов Й. М. Театральні портрети: Нариси про майстрів української радянської сцени. Київ: Мистецтво, 1955. 335 с.
33. Корнієнко Н. Запрошення до хаосу. Театр (художня культура) і синергетика. Спроба нелінійності. К.: Національний центр театрального мистецтва ім. Леся Курбаса, 2008. 246 с.
34. Корнієнко Н. Український театр у переддень третього тисячоліття. Пошук: Картини світу. Ціннісні орієнтації. Мова. Прогноз. К. Факт, 2000. 160 с.
35. Нариси з історії театрального мистецтва України XX століття. Київ: Інтертехнологія, 2006. 1054 с.: іл. ([PDF-файл](#)).
36. Наш театр: Книга діячів українського театрального мистецтва. Наук. Т-во ім.Т. Шевченка. Нью-Йорк та ін.: Об'єднання мистців укр. сцени (ОМУС), 1975–1992.
  - а. Т. 1: 1915–1975. 1975. 847 с.: іл. (Матер. до іст. укр. театру 1915–1975 pp.; Т. 1).
  - б. Т. 2: 1975–1991. 796 с.: іл. (Матер. до іст. укр. театру 1915–1991; Т. 2).
37. Пилипчук Р. Український професіональний театр в Галичині (60-ті роки XIX ст.). Київ: «Криниця». 2015. 511 с.
38. Пітер Брук: Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр. Переклад з англ. Я. Винницька. О. Матвієнко. Львів: 2005. 136 с.
39. Перетц В. Найдавніша згадка про театр на Україні. Україна. Кн. 1-2. Київ: ДВУ, 1924. С. 14–15.
40. Стайн Джон: Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 1. Реалізм і натуралізм/Modern drama in theory and practice. Volume 1. Realism and Naturalism. Переклад з англ. Львів: 2003. 256 с.
41. Стайн Джон: Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 2. Символізм, сюрреалізм і абсурд / Modern drama in theory and practice. Volume 2. Symbolism, Surrealism and the Absurd. Переклад з англ. Львів: 2003. 272 с.
42. Стайн Джон: Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Книга 3. Експресіонізм та

епічний театр/Modern drama in theory and practice. Volume 3. Expressionism and epic theatre. Переклад з англ. Львів: 2004. 288 с.

43. Старовинний український театр : Моногр. / Л. А. Софронова; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів, 2004. 336 с.
44. Театр української драматургії: Сучасна та класична українська п'єса на сценах театрів у 1930-х роках. Київ: Інтертехнологія, 2006. 283 с.
45. Тобілевич С. Корифеї українського театру: Портрети. Спогади / Ред., передм. та прим. О. Борщаговського. Київ: Мистецтво, 1947. 112 с.: портр., іл.
46. Традиції, канони і новації українського театру: початок XIX – початок XX ст. Коломієць Р. Г. ПСМ АМУ. Київ: Інтертехнологія, 2008. Кн. 1. 136 с.
47. Український театр XX століття: Антологія вистав / За заг. ред. М. О. Гринишиної; ПСМ НАМ України. Київ: Фенікс, 2012. 944 с.: іл.; вкл.: 16 с. [ISBN 966-136-024-1 \(PDF-файл\)](#)
48. Український театр: шлях до себе. Здобутки. Виклики. Проблеми. К. : ГО «Культурна асамблея», 2018. 145 с.
49. Чорній С. Український театр і драматургія. Мюнхен; Нью-Йорк, 1980. 470 с.
50. Енциклопедія постмодернізму / за ред.. Ч. Е. Вінквіста та В. Е. Тейлора; пер. з англ. Київ: Вид-во Соломії Павличко, 2003.
51. Заболотна В. Фройд у сучасних візіях. Просценіум. 2004. № 1–2. С. 49–52.
52. Клековкін О. THEATRICA : лексикон. Київ: Фенікс, 2012. 800 с.
53. Клековкін О. THEATRICA : АНТИТЕАТР / Ідеї. Винаходи. Форми: хронолексикон. Київ: Арекономі, 2012. 800 с.
54. Українська драматургія й театр від витоків до сучасності: рек. бібліограф. покажч. Харків: ХНПУ, 2020. 68 с.
55. Франко І. Я. Русько-український театр (історичні обриси). Зібрання творів у 50-ти томах. К. : Наукова думка, 1981. Т. 29 .С. 293–336.
56. Чарнецький С.. Нарис історії Українського театру в Галичині. Львів : Накладом фонду «Учітеся, брати мої», 1934. 253 с.

Додаткова література:

57. Боньковська, О. Львівський театр товариства «Українська бесіда» (1915-1924); Наук. тов-во ім. Т. Шевченка (Америка), НАН України, Ін-т народознавства, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. Львів: Літопис, 2003. 342 с.
58. Боньковська, О. Микола Садовський у Львові (1920-1921 рр.)ю Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. Київ : Компас, 2007. Вип. 1. С. 263–271.
59. Боньковська, О. Український народний театр Товариства “Руська Бесіда” в роки Першої світової війни (стрілецький театр). Львів, 1999. Т. 237. С. 111– 133.
60. Бурлуцький А. Українське сценічне мовлення в драматичному театрі – від джерел до сьогодення : монографія. О. : Астропринт, 2011, 212 с.
61. Веселовська Г. І. Більше ніж театр. Національний академічний драматичний театр імені івана Франка. 2001–2012. К. : ВД «Антиквар», 2019. 328 с.
62. Вергеліс О. Українська драма: епізоди. Київ : Радуга, 2016. 455 с.
63. Вишня О. Театр – це велике знаряддя. Київ : Саміт-книга, 2020. 448 с.
64. Гайдабура В. Летючий корабель Лідії Крушельницької. К. : Факт, 2006. 280 с.
65. Гайдабура В. М. Театр, захований в архівах: Сценічне мистецтво в Україні періоду німецько-фашистської окупації (1941–1944): Історія. Політика. Документи. Ідеї. Художні реалії. Людські долі. Київ: Мистецтво, 1998. 221 с.
66. Гірняк Й. Спомини / упорядн. Богдан Бойчук. Харків : Видавець Олександр Савчук, 2022. 512 с.

67. Григор Лужницький: Український театр. Наукові праці, статті. Рецензії: Збірник праць. Львів, 2004. Т. 2. Статті, рецензії. 360 с.
68. Грицан А. Двадцять років інституту мистецтв: шлях від становлення до успіху. Українське мистецтво, культура, освіта: актуальні проблеми, тенденції та перспективи розвитку: збірник наукових праць (за матеріалами Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції 25–28 травня 2021 р.) До 20-річчя Навчально-наукового інституту мистецтв ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»: Івано-Франківськ: Фоліант, 2021. 152 с.
69. Крег Е. Г. Про мистецтво театру: науково-популярна література. Пер. з англ. : Н. М. Корнієнко, Л. С. Танюк. - К. : Мистецтво, 1974. 319 с.
70. Козак Б. М. Театральні відлуння. Львів : Ліга-Прес, 2010. 452 с.
71. Коломієць Р. Г. Лесь Курбас. Харків : Факт, 2018, 121 с.
72. Колянкевич Л. Дзяди. Театр свята померлих. Пер. з пол. М. Швець. К.: ДУХ І ЛІТЕРА. 2018. 456 с.
73. Майстри української радянської сцени: Довідник. Авт.-упоряд.: Р. Бернацька, С. Зайончківська. Київ: Держвид. образотв. мистец. і муз. літ. УРСР, 1962. 319 с.: портр.
74. Макарик І. Р. Перетворення Шекспіра. Лесь Курбас, український модернізм і радянська культурна політика 1920-х років / Пер. з англ. Микола Климчук. — К.: Ніка-Центр, 2010. 348 с.
75. Матеріали до історії українського театру. Від витоків до початку ХХ століття / НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2016. 280 с.
76. Мейснер С. Про акторську професію. Перекладено українською мовою за оригіналом Sanford Meisner on Acting A Vintage Original, August 1987 First Edition. Пер. з англ. Р. Бажана. Дніпро : видавець ФОП Василь Рогів. 2023. 236 с.
77. Мелешкіна І. Мандрівні зорі в Україні. Сторінки історії єврейського театру. К.: ДУХ І ЛІТЕРА. 2019. 304 с.
78. Підлужна А. Щаслива самотність актриси. Лариса Кадирова = Szczęśliwa samotność aktorki X. ; К. ; Вроцлав, 2013. 200 с.
79. Ревуцький В. В орбіті світового театру : [про актора та режисера Володимира Блавацького] К. : Коць М. П., 1995. 245 с.
80. Ревуцький В. Нескорені березільці Йосип Гірняк і Олімпія Добровольська Нью-Йорк : Об'єднання українських письменників «Слово», 1985. 201 с.
81. Роздольський М. Теорія драматичного мистецтва. Нью-Йорк : Укоаїнське видавництво «Howerla», 1978. 104 с.
82. «Український театр», 1970–2014 : сист. покажч. змісту журн. / М-во культури України, Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого. Київ, 2017. 400 с.
83. Сценографія. Пошуки власної естетики. 1920–2020/ Упоряд. А. І. Александрович-Дочевський ; текст О. В. Ковальчук. К. : ВД «Антиквар», 2019. 304 с.
84. Тарахан-Береза З. П. «Заворожи мені, волхве...» : Тарас Шевченко і Михайло Щепкін. К. : Мистецтво, 2012. 353 с.
85. Українська сцена у полікультурному просторі Австро-Угорщини (друга пол.. ХІХ – поч. ХХ ст.). Хрестоматія. За матеріалами австрійської німецькомовної преси. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 174 с.
86. Хороб С. Сторінки історії української драматургії кінця ХІХ – початку ХХ століття. Івано-Франківськ Місто НВ, 2018. 236 с.
87. Хороб С. Українська драматургія: кризь виміри часу (Теоретичні та істориколітературні аспекти драми): Збірник статей: Наукове видання. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1999. 200 с. 21. Хороб С. Українська модерна драма кінця ХІХ – початку ХХ століття (Неоромантизм, символізм, експресіонізм). Івано-Франківськ. 2002. 412 с.
88. Черкашина-Губаренко М. Р. Музика і театр на перехресті епох.: зб. ст.: У 2 т. К. : Наука, 2002 . Т. 1, 2002. 182 с.
89. Черкашин Р. Ми – березільці: театральні спогади-роздуми. Х. : Акта, 2008. 347 с.

Відеоматеріали, електронні бібліотеки, каталоги :

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР

- Театр в електронній бібліотеці «Культура України»
<https://elib.nlu.org.ua/object.html?id=2091>
- Театр Корифеїв: фундатори, актори, значення, історія
<https://www.youtube.com/watch?v=TI2IEwT5dBA>
- Український театр: від кози до постдрами
https://www.youtube.com/playlist?list=PLtj25ZLjRgOu_fyjVxa1nnr1YDIkzI9Ym
- Український театр зараз і в майбутньому
https://www.youtube.com/playlist?list=PLtj25ZLjRgOu_fyjVxa1nnr1YDIkzI9Ym
- Що треба знати про театр корифеїв
<https://www.youtube.com/watch?v=9FL6yK0jKTA>
- Український театр абсурду. Хто такий Ігор Костецький?
<https://www.youtube.com/watch?v=Vepf6ykcT7Q>
- КОНТАКТ TV: «Ochyma kultury» (Marko Robert Stech) (серія передач про діячів українського театрального мистецтва)
<https://www.youtube.com/watch?v=nCfC6j2V5Cw>
- НСТДУ. Театральний архів
<https://theatre.com.ua/>
- Діаспоріана. Мистецтво
<https://diasporiana.org.ua/category/mistetstvo/>
- Театральна культура Прикарпаття періоду Незалежності:
<https://lib.if.ua/publish2006/teatr.html>

СВІТОВИЙ ТЕАТР

- Коротка історія театру (Частина перша - Антична Греція)
<https://www.youtube.com/watch?v=7986mwn3O2s>
- Коротка історія театру (Частина друга - Давній Рим)
<https://www.youtube.com/watch?v=0TqNibcVxEw>
- Творчість Кшиштофа Гарбачевського
<http://culture.pl/pl/tworca/krzysztof-garbaczewski>
- Творчість Яна Кляти
<http://culture.pl/pl/tworca/jan-klata> <https://www.youtube.com/watch?v=7KzqAQA-128>
<https://www.youtube.com/watch?v=N00WSTHLIDc&t=49s>
<https://www.youtube.com/watch?v=vAbxYcCQVwY>
- Творчість Крістіана Люпи
<http://culture.pl/pl/tworca/krystian-lupa>
<https://www.youtube.com/watch?v=zo-W6pZoHY0>
<https://www.youtube.com/watch?v=gDFIKBG19Gg&t=2s>
<https://www.youtube.com/watch?v=bhKhULcrD8c>
- Творчість Кшиштофа Варліковського
<https://www.dwutygodnik.com/artykul/347-piekny-potwor.html>
<https://zbruc.eu/node/89751>
<https://ninateka.pl/film/apollonia-krzysztof-warlikowski-english-subtitles>
<https://ninateka.pl/film/burza>
- Фізичний театр: DV8: <https://www.youtube.com/watch?v=PvctLx8H8xs>
<https://www.youtube.com/watch?v=gjFLu3e3vrs>
- Farm in the cave:
https://www.youtube.com/watch?v=_2RexbICLuY
<https://www.youtube.com/watch?v=VDVxYQ718GQ>

- Творчість Піни Бауш :
<https://www.youtube.com/watch?v=zS8hEj37CrA>
<http://oteatre.info/shkola-zhaka-lekoka-propushhennaya-gla.../>
- Творчість Роберта Вілсона:
<https://www.youtube.com/watch?v=8e46xD8cVOw>
https://www.youtube.com/watch?v=R3R_cX84IVo
<https://www.youtube.com/watch?v=uRglplWwZ2Q>
https://www.youtube.com/watch?v=vtcRM8_uMMU
- Творчість Лешека Мондзіка:
<https://www.youtube.com/watch?v=R-PYrGYiUIw>
<https://www.youtube.com/watch?v=P3UrKbotQ4o>
<https://www.youtube.com/watch?v=o9auj pate6o>
- Творчість Тадеуша Кантора.
https://www.youtube.com/watch?v=M39RhNan_Qs
<https://www.youtube.com/watch?v=a235hHGFips>
- Документальний театр: Rimini Protokoll
<https://www.rimini-protokoll.de/website/de/>
- Діяльність британського театру «Royal Court»
<https://royalcourttheatre.com>

Вимоги до заліку

Перелік теоретичних питань

Методологія вивчення історії світової і вітчизняної культури.

Історична типологія театральної культури.

Місце і значення театральної критики в осмисленні історичного і сучасного процесу театрального розвитку.

Походження театру на Сході. Театр країн Південно-Східної Азії. Спільність художньо-театральних культур країн Південно-Східної Азії.

Походження театру Стародавньої Греції і Стародавнього Риму.

Театр класичної Греції. Драматургія Есхіла, Софокла, Еврипіда, Аристофана. «Поетика» Аристотеля.

Театр епохи Римської Імперії. Трагедії Луція Аннея Сенеки. Основні жанри театру епохи Римської імперії.

Театр епохи Середньовіччя. Народні витоки середньовічного театру.

Становлення і розвиток світського театру – фарс, соті, мораліте.

Еволюція релігійної драми і театру. Розвиток міської драми.

Середньовічна світська драматургія. Кінець середньовічного театру.

Формування світської гуманістичної культури Високого Відродження. Італійський театр. Ренесансний театр Італії. *Commedia dell'arte*.

Іспанський театр. Творчість Вільяма Шекспіра. Драматургія Бен Джонсона, Френсіса Бомонта і Джона Флетчера. Театр і акторське мистецтво. Творчість Річарда Бербеда.

Формування французького професійного театру XVII сторіччя.

Драматургія П'єра Корнеля, Жана Расіна, Ж.-Б. Мольєра.

Формування французької національної опери – ліричної трагедії. Заснування в Парижі оперного театру.

Театр і акторське мистецтво. Театр «Комеді Франсез» – перший у світі національний театр. Німецький театр XVI-XVII ст.

Основні ідеї Просвітництва. Англійський театр. Драматургія: Вільям Уічерлі, Вільям Конгрів, Джон Ванбру, Джордж Фаркер.
Театр і акторське мистецтво: Девід Гаррік.
Французький театр. Драматургія. Дені Дідро – теоретик і практик театру.
Творчість Бомарше.
Театр і акторське мистецтво Франції XVIII сторіччя.
Італійський театр. Гольдоні та італійська «опера буф». Драматургія Карло Гоцці. Німецький театр. Драматургія Гете і Шиллера.
Театр Північно-Американських сполучених штатів.
Художні напрямки. Нові художні тенденції в драматургії і театрі 50-60-х років XIX сторіччя.
Французький театр. Драматургія і театр епохи Французької революції. Виникнення водевілю.
Драматургія, театр і сценічне мистецтво 1820–1860-х рр.
Творчість Шарля Гуно. Жорж Бізе. Творчість Жака Оффенбаха).
Англійський театр. Драматургія: Джордж Гордон Байрон.
Німецький театр. Австрійський театр.
Італійський театр. Музичний театр Італії епохи Risorgimento.
Іспанський театр. Театр і акторське мистецтво.
Художні напрямки XIX-XX сторіч та їхня коротка характеристика.
Утвердження режисури як важливого чинника театрального розвитку.
Французький театр. Еміль Золя. Драматургія Гюстава Флобера, Ромена Роллана. Актори Сара Бернар, Коклен-старший. Бельгійський театр. Драматургія Еміля Верхарна.
Скандинавський театр. Німецький театр. Австрійський театр. Музичний театр Австрії.
Діяльність Йоганна Штрауса.
Англійський театр. Драматурги: Оскар Вайлд, Бернард Шоу, Джон Голсуорсі.
Іспанський театр.
Італійський театр. Музичний театр Італії.
Ірландський театр.
Основні тенденції розвитку театру в XX сторіччі. Режисерський театр.
Театральні системи XX сторіччя. Театр і нові технології мистецтва.
Театр і кіно. Театр і телебачення. Театр і мультимедіа.
Міжнаціональні театральні зв'язки.
Французький театр. Англійський театр. Німецький театр.
Експресіонізм в німецькому театрі. Теорія і практика Бертольта Брехта. Австрійський театр.
Італійський театр. Іспанський театр. Драматурги: Федеріко Гарсія Лорка, Алехандро Касона.
Театр США. Юджин О'Ніл – «батько американської драми». Ернст Гемінгвей, Теннесі Вільямс.
Еволюція драматургії, акторського мистецтва та режисури у XX сторіччі.
Сучасний зарубіжний театр.
Театральний пост-модернізм.
Театральна культура початку XXI сторіччя. Поетика «нової драми».
Театральні пошуки Єжи Гротовського. Різноманіття театральних пошуків сучасних режисерів. Основні напрямки розвитку сучасного театру.
Джерела національного театрального мистецтва.
Зародження театрального мистецтва у слов'ян дохристиянської доби.
Театральні елементи в іграх та обрядах слов'ян. Обряд «Маланка», його основні персонажі.
Драматичні елементи у піснях купальського та хліборобського циклів. Скоморохи – професійні артисти часів Київської Русі та пізнього середньовіччя. Мистецтво скоморохів як елемент княжого побуту в Київській Русі (друга половина XIII – перша половина XVII ст.).
Театральні вистави та синкретизм мистецтва скоморохів.
Суспільно-політичні та історичні обставини розвитку української культури. Початок лялькового театру. Дальший розвиток скомороського руху.

Виникнення шкільного театру (остання чверть XVI ст.).
Новаторство українського театру доби бароко.
Початки українського шкільного театру в Галичині.
Українська духовна драма – містерія. «Слово о збуренню пекла» Я. Гаватовича як один із
ранніх зразків старовинної української драми. Ярмаркові вистави. Інтермедії. Фарс.
«Трагедія руська».

Значення шкільного театру в справі розвитку української театральної культури.
Мистецький побут України XVII–XVIII сторіч. Основні жанрові різновиди театального
мистецтва доби «українського бароко» – шкільна драма і вертеп. Зародження світського
театру. Кріпацькі театри та їхній репертуар.
Початки українського аматорського театру Перша домашня вистава в будинку
І. Миклашевського. Аматорські групи в Харкові, Полтаві, Ніжині, Києві, Одесі, Кременчуці.
Діяльність театального гуртка в Київському університеті.
Виникнення професійних театральних труп. Перші постійні театральні приміщення у Львові,
Дубні. Перша професійна театральна трупа в Україні – Харківський вільний театр.
Мистецтво театру в Україні XIX ст. Національно-етнографічний характер українського
театру.
Професійні театри у Києві, Одесі, Полтаві.
Драматургія І. П. Котляревського та Г. Ф. Квітки-Основ'яненка. Т. Г. Шевченко і театр.
Актори М. Щепкін і К. Соленик. Дискримінація російського царизму щодо українського
театру. Театр корифеїв. Діяльність М. П. Старицького, І. К. Карпенка-Карого,
М. К. Садовського, М. К. Заньковецької.
Театр Руської Бесіди) – перший український професійний театр (1864–1924). Репертуарна
політика театру – водевілі, мелодрами, оперети, перекладні п'єси західно-європейських
драматургів й українська побутова драма. Зарубіжна драматургія на сцені театру
Перший стаціонарний український театр у Києві. Професійний театр «Руської бесіди» у
Львові.
Модерний український театр «Березіль» Леся Курбаса і Гната Юри.
Формування першої української режисерської школи. «Монументальний театр» Володимира
Блавацького.
Український театр в Галичині першої третини XX ст.
Український театр 1940–1980 рр.: від утвердження до кризи «соціалістичного реалізму».
Український драматичний театр 40-60-х років XX сторіччя.
Театральні процеси в середовищі української діаспори 2 пол. XX ст.: Й. Гірняк,
О. Добровольська, Л. Крушельницька, В. Блавацький, В. Шашаровський, Й. Терлецький
(театр «Заграва»).

Український театр 1970–1980 рр.
Український театр 1990-х років у пошуках сучасної моделі національної культури.
Діяльність провідних театрів України: в Києві, Львові, Харкові. Івано-Франківську.
Основні тенденції розвитку жанрів українського музично-драматичного театру кінця XX –
початку XXI сторіччя.
Мережа театрів в Україні на початку Незалежності.
Міжнародні театральні фестивалі.
Розвиток театального мистецтва у другій половині 80 – на початку 90-х років. Новаторська
діяльність режисерів.
Європейська естетика у творчості українських режисерів.
Діяльність недержавних культурно-мистецьких організацій. Визначні прем'єри 1994 року.
Театральні фестивалі. Всеукраїнські фестивалі театрів для дітей та юнацтва: Лауреати
національної премії України ім. Т. Шевченка в галузі театального м-ва.
Перспективи розвитку української театральної культури у сучасних умовах.
Новітні тенденції розвитку українського театру: режисерські стилі Д. Богомазова,
А. Приходька, С. Жиркова, М. Голенка, Д. Петросяна, І. Уривського.
Проблеми розвитку української культури у контексті глобалізації та ідеології глобалізму.

Роль театрального мистецтва періоду російсько-загарбницької війни в Україні.

Театр на Прикарпатті:

Мережа професійних і аматорських театральних закладів Івано-Франківщини періоду Незалежності.

Перші театральні постановки періоду Незалежності – вистави режисера-новатора Ігоря Бориса.

Театральна творчість В. Нестеренка.

Сценічні твори Р. Держипільського.

Лауреати обласної премії імені Віталія Смоляка в галузі театрального мистецтва.

Творчість Д. Чиборака.

Історія Івано-Франківського академічного обласного театру ляльок імені Марійки Підгірянки. Сценічні постановки Я. Грушецького і В. Підцерковного.

Мережа і діяльність аматорських драматичних колективів Прикарпаття. Народні театри Івано-Франківщини та їхній репертуар.

Організація театральної освіти на Прикарпатті. Театральні педагоги Прикарпаття.

Перспективи розвитку українського театру на Прикарпатті.

Театральні фестивалі на Прикарпатті.

Кандидат мистецтвознавства, доцент Н. В. Кукуруза